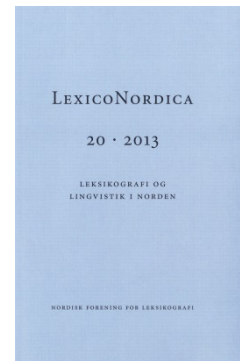

LexicoNordica

Titel: Leksikografi og lingvistik i Norden
Forfatter: Henrik Lorentzen & Emma Sköldberg
Kilde: LexicoNordica 20, 2013, s. 9-16
URL: <http://ojs.statsbiblioteket.dk/index.php/lexn/issue/archive>

© LexicoNordica og forfatterne

Betingelser for brug af denne artikel

Denne artikel er omfattet af ophavsretsloven, og der må citeres fra den. Følgende betingelser skal dog være opfyldt:

- Citatet skal være i overensstemmelse med „god skik“
- Der må kun citeres „i det omfang, som betinges af formålet“
- Ophavsmanden til teksten skal krediteres, og kilden skal angives, jf. ovenstående bibliografiske oplysninger.

Leksikografi og lingvistik i Norden

Henrik Lorentzen & Emma Sköldbërg

Nordisk Forening for Leksikografi (NFL) præsenterer hermed det 20. nummer af tidsskriftet *LexicoNordica*. Som sædvanlig indeholder tidsskriftet en tematisk del, denne gang med otte bidrag. Alle bidrag tager udgangspunkt i foredrag fra det forberedende *LexicoNordica*-symposium i januar 2013 på Schæffergården nord for København. Derudover er der en ikke-tematisk del (med to bidrag) og en sektion med anmeldelser (fem i alt). Til sidst, bag i bogen, finder man meddelelser fra NFL's bestyrelse samt kortfattet praktisk information om tidsskriftet og vejledning til kommende skribenter.

Som det fremgår, er temaet for dette års *LexicoNordica* leksikografi og lingvistik i Norden. I indbydelsen til symposiet blev det bl.a. indkredset således:

En væsentlig del af temaet er forholdet mellem lingvistisk teori og leksikografisk praksis – i hvilken grad har leksikografer nytte af lingvistiske teorier om strukturering af sprog og sprogøve i det faktiske arbejde med ordbøger? Og det modsatte perspektiv: Kan lingvister drage nytte af erfaringer fra praktisk leksikografi?

Indenfor dette spændingsfelt mellem lingvistisk teori og leksikografisk praksis lægger Sturla Berg-Olsen & Kari-Anne Selvik ud med at introducere den kognitivt inspirerede netværksmodel og undersøge hvordan den kan bruges af ordbogsredaktører til at identificere ords betydninger og præsentere dem hierarkisk. Spørgsmålet om ordbøgers brug af lingvistiske begreber og teo-

rier tages også op af Leiv Inge Aa, der diskuterer præpositioners semantik og præsentation i ordbøger, og af Eva Skaft Jensen, som ud fra teorier om betydningspotentiale ser på vanskelighederne med tildeling af ordklasse.

Opfattelsen af at meget sprogligt materiale falder ned mellem to stole, nemlig grammatik og leksikografi, går igen i dels Benjamin Lyngfelt & Emma Sköldbørgs, dels Ken Farøs bidrag. Lyngfelt & Sköldbørg slår ud fra et konstruktionsgrammatisk ståsted til lyd for etablering af et såkaldt konstruktikon til registrering af de ellers oversete ordforbindelser. Farø plæderer fra sit hold for en ny overgribende disciplin, inventariografien, der påtager sig at beskrive alle konventionelle sproglige fænomener.

Liisa Theilgaard beskæftiger sig i sit bidrag også med sproglige udtryk der kan være svære at beskrive, som fx udråb og diskursmarkører. Hun foreslår at man bruger begreber fra funktionel grammatik til en bedre leksikografisk behandling af denne type udtryk. Nina Martola efterlyser i sit bidrag også en mere konsistent behandling af en særlig problematisk konstruktionstype, nemlig mediale s-verber på svensk, hvor konstruktionens grad af selvstændighed ofte er svær at bestemme.

I et mere generelt bidrag anskuer Henrik Nikula temaet under den lidt polemiske titel “Lexikografi kontra lingvistik?”, idet han tager udgangspunkt i det undertiden anstrengte forhold mellem de to discipliner. Hans konklusion er dog at de to felter til trods for deres ofte forskellige formål har meget at tilføre hinanden.

Bindets ikke-tematiske del indeholder som tidligere nævnt to bidrag der med vidt forskelligt udgangspunkt handler om sproglig normering. Lena Rogströms bidrag om “Lagspråk, lexikon och lexisering” undersøger hvordan lovsproget i 1700-tallets Sverige indgår i et samspil med datidens ordbøger. Sven Tarp ser i sit bidrag på den nye udgave af Dansk Sprognævns retskrivningsordbog (2012) og vurderer om ti kritikpunkter som han opstillede da forgængerens udkom i 2001, er imødekommet.

Sektionen med anmeldelser udgør en meget vigtig del af *LexicoNordica*. I dette nummer anmelder Øyvind Eide Granger & Paquots samleværk om elektronisk leksikografi, en pendant til sidste års anmeldelse af Fuertes-Olivera & Bergenholtz' udgivelse om samme emne. Birgitta Lindgren kaster et kritisk blik på *Nyord i norsk*, mens Sven-Göran Malmgren ser på den terminologiske ordliste *Basord i våra fackspråk*. Indenfor toprogsordbøgerne får vi fra Ulla Gjedde Palmgren et signalement af den nye udgave af Gyldendals *Fransk-Dansk Ordbog*, og Christopher Sanders skriver om den multilingvale netordbog ISLEX som den så ud i foråret 2013. Under slutredigeringen af dette bind fik vi den sørgelige meddelelse at Christopher Sanders var afdøet ved døden den 1. september 2013. Vi ønsker her at ære hans minde.

Den afsluttende del af bogen vedrører som sagt NFL og selve tidsskriftet. Siden sidste nummer af *LexicoNordica* er der sket en ændring indenfor redaktionen. Veturliði G. Óskarsson har ønsket at udtræde af redaktionskomitéen, og som nyt islandsk medlem indtræder Ásta Svavarsdóttir, i første omgang frem til 2015. Vi takker Veturliði for godt samarbejde og ser frem til samarbejdet med Ásta.

Ved NFL's generalforsamling i Oslo i august 2013 var følgende redaktører på valg: Henrik Lorentzen (hovedredaktør), Sturla Berg-Olsen (norsk redaktør) og Christian Becker-Christensen (dansk redaktør). Alle blev genvalgt og fortsætter således frem til 2017. De øvrige landsredaktører er Annika Karlholm (Sverige) og Mariann Skog-Södersved (Finland). Vi takker alle for et godt samarbejde i det forløbne år.

Ikke mere om årets nummer af *LexicoNordica* i denne omgang. Temaerne for de førstkommende symposier er besluttet af redaktionen, og de er som følger:

2014: Store ordbøger i Norden

2015: Nordiske ordbøger over sproglige varieteter

I 2014 finder symposiet sted på Lysebu i Oslo fra den 16. til den 18. januar. Til symposiet i 2015 modtager redaktionen gerne forslag til mulige foredragsholdere ligesom vi også modtager idéer til kommende temaer. Forslagene kan sendes til pågældende lands redaktør.

Afslutningsvis ønsker redaktionen at rette en stor tak til Rikke Hauge for uvurderlig hjælp i forbindelse med symposiet på Schæffergården i januar 2013 og en lige så stor tak til Fondet for dansk-norsk samarbejde, som endnu en gang har gjort det muligt at gennemføre arrangementet til en overkommelig pris. Vi er også Laurids Kristian Fahl megen tak skyldig for hans store arbejde med opsætning og distribution af tidsskriftet. Endvidere vil vi også rette en varm tak til Nordplus Nordiske Sprog og til Nordisk Sprogkoordination, der har bevilget økonomisk støtte til trykning og distribution. Og sidst, men bestemt ikke mindst ønsker vi at takke NFL's bestyrelse for godt samarbejde og vigtig støtte.

Henrik Lorentzen
seniorredaktør
Det Danske Sprog- og
Litteraturselskab
Christians Brygge 1
DK-1219 København K
hl@dsl.dk

Emma Sköldberg
universitetslektor, docent
Lexikaliska institutet, Institutionen
för svenska språket
Göteborgs universitet
Box 200
SE-405 30 Göteborg
emma.skoeldberg@svenska.gu.se